

Sygn. akt V CSK 330/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa S. S.

przeciwko R. [...] Sp. z o.o. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 marca 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 8 marca 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.800,- (jeden tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Pozwana R. [...] Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 marca 2013 r., I ACa [...], którym w wyniku częściowego uwzględnienia apelacji pozwanej, zmieniony został wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 29 października 2012 r., poprzez zasądzenie na rzecz powoda S. S. kwoty 160.500 zł wraz z bliżej określonymi odsetkami ustawowymi.

W odpowiedzi na skargę powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Cel ten może być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i wykazanie istnienia przesłanek umożliwiających realizację wskazanych funkcji skargi kasacyjnej. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy w złożonej skardze kasacyjnej wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania jeżeli ten wymóg jest spełniony przynajmniej w odniesieniu do jednej z nich. Dopuszczenie oraz rozpoznanie skargi kasacyjnej jest bowiem uzasadnione

ustrojowo i procesowo jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który umożliwiać ma ocenę, czy w danym przypadku spełnione są wskazane przyczyny. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwana wskazała, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne sprowadzające się do rozstrzygnięcia, po pierwsze, czy wobec ujawnienia faktu nieistnienia dokumentu umowy rzekomo łączącej strony, stanowiącego wyłączną podstawę faktyczną powództwa na skutek podniesienia przez stronę pozwaną zarzutu co do prawidłowości tego dokumentu z art. 253 k.p.c. i wobec nieprzedstawienia w pozwie innych okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie w związku z twierdzeniami o zawarciu spornej umowy, powód uprawniony był do powołania innych dowodów na okoliczność uzasadniającą jego powstanie na późniejszym etapie postępowania, co opierał na twierdzeniach, że potrzeba ich powołania powstała dopiero na skutek ujawnienia faktu nieistnienia dokumentu (art. 479¹² § 1 k.p.c.), czy też jednak twierdzenia i dowody takie są w tych okolicznościach sprekludowane, gdyż powód opierający swoje powództwo na dokumencie podrobionym działał w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i nie może on korzystać z upoważnienia z art. 479¹² § 1 k.p.c., a po drugie, czy sąd wobec wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym na podstawie przytoczonych w pozwie okoliczności i podanych tam dowodów, związany jest tą *causa petendi* w dalszym toku procesu po wniesieniu sprzeciwu, czy też pomimo zdeterminowania podstawy faktycznej powództwa odwołującej się do konkretnych dokumentów stanowiących podstawę formalną i materialną żądania wydania nakazu zapłaty, uprawniony jest, wbrew treści art. 479⁴ § 2 k.p.c. do uznania, iż roszczenie powoda może otrzymać inną podstawę faktyczną, z uwagi na przedstawienie nowych okoliczności sprawy, wobec ujawnienia faktu nieistnienia dokumentu, na którym powód opierał swoje powództwo.

W ocenie Sądu Najwyższego powyższe przyczyny nie usprawiedliwiają przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m. in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Zagadnienia muszą mieć charakter rzeczywisty i konkretny. Argumentacja uzasadniająca wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinna nawiązywać do przesłanek przedsądu, a ponadto zawierać odrębne, pogłębione motywy wskazujące na zaistnienie powołanych okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.).

Zagadnienie sformułowane przez skarżącego, które w istocie sprowadza się do pytania, czy sytuacja procesowa zaistniała w niniejszej sprawie kwalifikuje się jako niedopuszczalne, w świetle art. 479⁴ § 2 k.p.c. w poprzednim brzmieniu, wystąpienie z nowym roszczeniem zamiast dotychczasowego, pozbawione jest koniecznego waloru abstrakcyjności i jego rozwiązanie nie będzie przydatne w innych podobnych sprawach. Ustalenia odnośnie tego, co jest podstawą faktyczną w przypadku żądania zapłaty określonej sumy pieniężnej, zależy ściśle od okoliczności konkretnego przypadku. Nie budzi wątpliwości, że nie jest zmianą podstawy faktycznej powództwa, po ujawnieniu, że dołączony do pozwu dokument nie odpowiada wymogom umowy zawieranej w formie pisemnej, twierdzenie powoda, iż źródłem zobowiązania rodzącego obowiązek świadczenia kwoty objętej żądaniem pozwu za tożsame przedmiotowo świadczenie wzajemne, jest umowa o tej samej treści zawarta w formie konkludentnej. Oświadczenie takie nie

proceedi do zmiany przedmiotowej powództwa i nie było objęte prekluzją procesową (art. 479⁴ § 2 k.p.c. w brzmieniu mającym zastosowanie w sprawie).

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o kosztach postępowania orzekając na podstawie art. 98 § 3 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 13 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie ... (jedn. tekst Dz. U. 2013 r., poz. 461).

[aw]